Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2022 m. gegužės 19 d.[1]

Byla C-24/20

Europos Komisija
prieš

Europos Sąjungos Tarybą

„Ieškinys dėl panaikinimo – Sprendimas (ES) 2019/1754 – Europos Sąjungos prisijungimas prie Lisabonos susitarimo dėl kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų Ženevos akto – Valstybėms narėms suteiktas leidimas prisijungti prie šio akto kartu su Sąjunga – Komisijos pasiūlymo nepateikimas – Tarybos teisė iš dalies pakeisti Komisijos pasiūlymą – Sąjungos išimtinė išorės kompetencija – ESS 13 straipsnio 2 dalis ir 17 straipsnio 2 dalis – SESV 2 straipsnio 1 dalis, 218 straipsnio 6 dalis ir 293 straipsnio 1 dalis“

I. Įvadas

1. Amerikiečiai sako: jeigu kažkas atrodo kaip antis, plaukia kaip antis ir kvaksi kaip antis, vadinasi, tai yra antis. Iš tikrųjų, kad ir koks akivaizdus iš pirmo žvilgsnio galėtų atrodyti regimų elementų identifikavimas, dėl jo visada galima ginčytis. Tai ypač taikoma abstrakčioms sąvokoms.

2. Šioje byloje Europos Komisija turi abejonių dėl Europos Sąjungos Tarybos kompetencijos pagal SESV 293 straipsnio 1 dalį iš dalies pakeisti jos pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto, motyvuodama tuo, kad Tarybos padarytas pakeitimas peržengia pakeitimo ribas. Iš esmės Komisija pateikia Teisingumo Teismui Tarybos padarytą pasiūlymo pakeitimą ir, kaip René Magritte, teigia: „Tai nėra pakeitimas“. Būtent šis teiginys pateikiamas Teisingumo Teismui vertinti šioje byloje.

II. Teisinis pagrindas

3. Ši byla yra susijusi su dviem tarptautinėmis sutartimis, kurias administruoja Pasaulinė intelektinės nuosavybės organizacija (PINO).

[1] Originalo kalba: prancūzų.

A. Lisabonos susitarimas

4. Lisabonos susitarimas dėl kilmės vietos nuorodų apsaugos ir jų tarptautinės registracijos yra 1958 m. spalio 31 d. pasirašyta, 1967 m. liepos 14 d. Stokholme peržiūrėta ir 1979 m. rugsėjo 28 d. iš dalies pakeista sutartis [2] (toliau – Lisabonos susitarimas). Tai yra specialus susitarimas, kaip tai suprantama pagal 1883 m. kovo 20 d. Paryžiaus konvencijos dėl pramoninės nuosavybės apsaugos [3] (toliau – Paryžiaus konvencija) 19 straipsnį, prie kurio gali prisijungti bet kuri valstybė, kuri yra šios konvencijos šalis.

5. Lisabonos susitarimo šalys yra septynios Europos Sąjungos valstybės narės: Bulgarijos Respublika, Čekijos Respublika, Prancūzijos Respublika, Italijos Respublika, Vengrija, Portugalijos Respublika ir Slovakijos Respublika [4]. O Sąjunga nėra šio susitarimo, prie kurio gali prisijungti tik valstybės, šalis.

6. Pagal Lisabonos susitarimo 1 straipsnį valstybės, kurioms jis taikomas, sudaro Specialiąją sąjungą (toliau – Specialioji sąjunga) pagal Paryžiaus konvenciją įsteigtos Pramoninės nuosavybės apsaugos sąjungos sistemoje ir įsipareigoja savo teritorijoje ir pagal šio susitarimo sąlygas saugoti kitų tos specialiosios sąjungos valstybių produktų kilmės vietos nuorodas, pripažintas ir saugomas kilmės šalyje ir įregistruotas PINO tarptautiniame biure.

B. Ženevos aktas

7. 2015 m. gegužės 20 d. per diplomatinę konferenciją buvo priimtas Lisabonos susitarimo dėl kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų Ženevos aktas [5] (toliau – Ženevos aktas); juo peržiūrimas Lisabonos susitarimas. Kitaip nei susitarime, Ženevos akto 28 straipsnio 1 dalies iii punkte numatyta tarpvyriausybinių organizacijų (toliau – TVO) galimybė tapti jo šalimi [6].

8. Ženevos akto 22 straipsnis apima nuostatas dėl Specialiosios sąjungos Asamblėjos (toliau – Asamblėja), kurią sudaro šio akto Susitariančiosios šalys ir Lisabonos susitarimo šalimis esančios valstybės. Pagal šio akto 22 straipsnio 2 dalį Asamblėja, be kita ko, nagrinėja visus klausimus, susijusius su Specialiosios sąjungos veikimu bei plėtra ir šio akto įgyvendinimu, iš dalies keičia taisykles, priima Specialiosios sąjungos finansinį reglamentą ir to paties akto 22–24 ir 27 straipsnių pakeitimus.

9. Ženevos akto 22 straipsnio 4 dalyje „Sprendimų priėmimas Asamblėjoje“ nustatyta:

„a) Asamblėja siekia priimti sprendimus bendru sutarimu.

b) Jei sprendimo dėl svarstomo klausimo nepavyksta priimti bendrai pasiektu sutarimu, jis priimamas balsuojant. Tokiu atveju

[2] *Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys*, 923 t., Nr. 13172, p. 205.

[3] Paskutinį kartą peržiūrėta 1967 m. liepos 14 d. Stokholme ir iš dalies pakeista 1979 m. rugsėjo 28 d. (*Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys*, 828 t., Nr. 11851, p. 305).

[4] Kaip nurodo Komisija, šis susitarimas buvo pasirašytas ir sudarytas tuo metu, kai Prancūzijos Respublikos ir Italijos Respublikos atžvilgiu Sąjungos kompetencija dar nebuvo laikoma išimtine, o kitos valstybės dar nebuvo Sąjungos narės. Kitos trys valstybės narės (Graikijos Respublika, Ispanijos Karalystė ir Rumunija) pasirašė minėtą susitarimą 1958 ir 1959 m. (kai dar nebuvo Sąjungos narės), bet jo neratifikavo.

[5] OL L 271, 2019, p. 15.

[6] Su sąlyga, kad bent viena TVO valstybė narė yra Paryžiaus konvencijos šalis, kad TVO pareiškia pagal savo vidaus procedūras turinti teisę tapti Ženevos akto šalimi ir kad pagal TVO steigimo sutartį taikomi teisės aktai, pagal kuriuos dėl geografinių nuorodų gali būti gauti regioninės apsaugos pažymėjimai. Kiek tai yra susiję su Europos Sąjunga, šios sąlygos yra įvykdytos.

(i) kiekviena Susitariančioji Šalis, kuri yra valstybė, turi po vieną balsą ir balsuoja tik savo vardu ir

(ii) bet kuri Susitariančioji Šalis, kuri yra [TVO], gali balsuoti vietoj savo valstybių narių ir turi tiek balsų, kiek yra šio Akto šalimis esančių jos valstybių narių. Tokia [Jokia] [TVO] negali balsuoti, jeigu kuri nors iš jos valstybių narių pasinaudoja savo balsavimo teise, ir atvirkščiai.

c) Priimant sprendimus klausimais, susijusiais tik su valstybėmis, kurios privalo laikytis [Lisabonos susitarimo], Susitariančiosios Šalys, kurios [šio susitarimo] laikytis neprivalo, neturi teisės balsuoti, o priimant sprendimus klausimais, susijusiais tik su Susitariančiosiomis Šalimis, teisę balsuoti turi tik jos.“

10. Ženevos akto 31 straipsnyje „[Lisabonos susitarimo] taikymas“ numatyta:

„(1) [*Valstybių, kurios yra ir šio Akto, ir [Lisabonos susitarimo] šalys, santykiai*] Valstybių, kurios yra ir šio Akto, ir [Lisabonos susitarimo] šalys, tarpusavio santykiams taikomas tik šis Aktas. Tačiau pagal [Lisabonos susitarimą] galiojančios tarptautinės kilmės vietos nuorodų registracijos atveju valstybės taiko ne mažesnio masto apsaugą, negu reikalaujama pagal [Lisabonos susitarimą].

(2) [*Valstybių, kurios yra ir šio Akto, ir [Lisabonos susitarimo] šalys, ir valstybių, kurios yra [Lisabonos susitarimo] šalys, tačiau nėra šio Akto šalys, santykiai*] Bet kuri valstybė, kuri yra ir šio Akto, ir [Lisabonos susitarimo] šalis, savo santykiams su valstybėmis, kurios yra [Lisabonos susitarimo] šalys, tačiau nėra šio Akto šalys, toliau taiko [Lisabonos susitarimą].“

11. Lisabonos susitarimo ir Ženevos akto bendrųjų taisyklių, priimtų remiantis Ženevos akto[7] 25 straipsniu, 7 taisyklėje numatytas mechanizmas, užtikrinantis pagal Lisabonos susitarimą įregistruotų kilmės vietos nuorodų apsaugą pagal Ženevos aktą, jei valstybė, kuri yra Lisabonos susitarimo šalis, prisijungia prie Ženevos akto[8].

III. Bylos aplinkybės

12. 2015 m. kovo 30 d. Komisija, atsižvelgdama į 2015 m. gegužės 11–21 d. Ženevoje šaukiamą diplomatinę konferenciją, kurioje turėjo būti svarstomas ir priimtas peržiūrėto Lisabonos susitarimo projektas, priėmė rekomendaciją dėl Tarybos sprendimo, kuriuo leidžiama pradėti derybas dėl peržiūrėto Lisabonos susitarimo dėl kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų. Šioje rekomendacijoje Komisija paprašė Tarybos, be kita ko, grįsti savo sprendimą SESV 207 straipsniu ir SESV 218 straipsnio 3 ir 4 dalimis, atsižvelgiant į Sąjungai pagal SESV 3 straipsnio 1 dalį suteiktą išimtinę kompetenciją bendros prekybos politikos srityje.

13. 2015 m. gegužės 7 d. Taryba priėmė Sprendimą 8512/15, kuriuo leidžiama pradėti derybas dėl peržiūrėto Lisabonos susitarimo dėl kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų, kiek tai susiję su Europos Sąjungos kompetencijai priskiriamais klausimais. Kitaip, nei rekomendavo Komisija, šis sprendimas buvo grindžiamas SESV 114 straipsniu ir SESV 218 straipsnio 3 ir 4 dalimis.

[7] Šiai bylai reikšmės turi 2018 m. spalio 2 d. priimtų Lisabonos susitarimo ir Ženevos akto bendrųjų taisyklių tekstas, TRT/LISBON/013.

[8] Šis mechanizmas taip pat numatytas kitose šių taisyklių versijose.

14. 2017 m. spalio 25 d. Sprendime *Komisija / Taryba (Peržiūrėtas Lisabonos susitarimas)*[9] Teisingumo Teismas panaikino Tarybos sprendimą 8512/15, nusprendęs, kad derybos dėl Ženevos akto priklauso išimtinei kompetencijai, kurią pagal SESV 3 straipsnio 1 dalį Sąjunga turi SESV 207 straipsnio 1 dalyje nurodytos bendros prekybos politikos srityje[10].

15. 2018 m. liepos 27 d. Komisija, remdamasi SESV 207 straipsniu ir SESV 218 straipsnio 6 dalies a punktu, pateikė pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl Sąjungos prisijungimo prie Ženevos akto[11] (toliau –pasiūlymas dėl sprendimo). Atsižvelgiant į išimtinę Sąjungos kompetenciją, buvo pasiūlyta, kad prie šio akto prisijungtų tik Sąjunga.

16. Po diskusijų Taryba perdavė Europos Parlamentui sprendimo projektą, kuriame, be pritarimo Sąjungos prisijungimui prie Ženevos akto, buvo numatyta leisti visoms to pageidaujančioms valstybėms narėms prisijungti prie šio akto (toliau – ginčijamas leidimas). 2019 m. balandžio 16 d. Parlamentas patvirtino šį sprendimo projektą.

17. Komisija nepritarė Tarybos projektui. 2019 m. rugsėjo 20 d. pareiškime ji užginčijo galimybę leisti ratifikuoti Ženevos aktą arba prisijungti prie jo kartu su Sąjunga visoms to pageidaujančioms valstybėms narėms. Atvirkščiai, ji nurodė, jog yra pasirengusi sutikti, kad septynioms valstybėms narėms, kurios yra Lisabonos susitarimo šalys ir jau yra įregistravusios nemažai intelektinės nuosavybės teisių pagal tą susitarimą, būtų leista prisijungti prie Ženevos akto, atsižvelgiant į Sąjungos interesus.

18. 2019 m. spalio 7 d. Taryba, kaip numatyta SESV 293 straipsnio 1 dalyje, vienbalsiai priėmė Sprendimą (ES) 2019/1754[12] (toliau – ginčijamas sprendimas).

19. Ginčijamo sprendimo 6, 8, 9 ir 10 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(6) kad Sąjunga galėtų tinkamai pasinaudoti jai suteikta išimtine kompetencija Ženevos aktu reglamentuojamose srityse ir vykdyti funkcijas, susijusias su jos išsamiomis žemės ūkio produktų kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų apsaugos sistemomis, ji turėtų tapti Ženevos akto susitariančiąja šalimi;

<…>

(8) Sąjunga turėtų stengtis išspręsti jos balsavimo Ženevos akto [Asamblėjoje] teisių klausimą, kad būtų užtikrintas jos veiksmingas dalyvavimas sprendimų priėmimo procedūrose, kaip nurodyta Ženevos akto 22 straipsnio 4 dalies b punkto ii papunktyje. Todėl tikslinga, kad to pageidaujančioms valstybėms narėms taip pat būtų leidžiama kartu su Sąjunga ratifikuoti Ženevos aktą arba atitinkamai prie jo prisijungti, atsižvelgiant į Sąjungos interesus;

(9) tuo pat metu tokiu būdu bus suteikta galimybė užtikrinti iš dabartinės septynių valstybių narių narystės [S]pecialiojoje sąjungoje atsirandančių teisių tęstinumą;

[9] C-389/15, EU:C:2017:798, 74 punktas.

[10] Vėliau Sprendimas 8512/15 buvo pakeistas 2018 m. kovo 5 d. Tarybos sprendimu (ES) 2018/416, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl peržiūrėto Lisabonos susitarimo dėl kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų (OL L 75, 2018, p. 23).

[11] COM(2018) 350 *final*.

[12] 2019 m. spalio 7 d. Sprendimas dėl Europos Sąjungos prisijungimo prie Lisabonos susitarimo dėl kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų Ženevos akto (OL L 271, 2019, p. 12).

(10) tačiau valstybėms narėms ratifikuojant Aktą arba prie jo prisijungiant turėtų būti visapusiškai gerbiama išimtinė Sąjungos kompetencija; Sąjunga turėtų likti atsakinga už tai, kad būtų užtikrintas Sąjungos ir valstybių narių naudojimasis teisėmis ir įsipareigojimų vykdymas pagal Ženevos aktą.“

20. To sprendimo 1 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta:

„Sąjungos vardu patvirtinamas [Sąjungos] prisijungimas prie [Ženevos akto]“.

21. Minėto sprendimo 3 straipsnyje nustatyta:

„To pageidaujančioms valstybėms narėms leidžiama kartu su Sąjunga ratifikuoti Ženevos aktą arba atitinkamai prie jo prisijungti, atsižvelgiant į Sąjungos interesus ir visapusiškai gerbiant išimtinę jos kompetenciją.“

22. To paties sprendimo 4 straipsnyje nurodyta:

„1. Remiantis [ESS] 17 straipsnio 1 dalimi, **s**pecialiojoje sąjungoje Sąjungai ir visoms valstybėms narėms, kurios ratifikuoja Ženevos aktą arba prie jo prisijungia pagal šio sprendimo 3 straipsnį, atstovauja Komisija. Sąjunga yra atsakinga už tai, kad būtų užtikrintas Sąjungos ir valstybių narių, kurios ratifikuoja Ženevos aktą arba prie jo prisijungia pagal šio sprendimo 3 straipsnį, naudojimasis teisėmis ir įsipareigojimų vykdymas.

Komisija Sąjungos ir tų valstybių narių vardu pateikia visus būtinus pranešimus pagal Ženevos aktą.

Visų pirma Komisija skiriama Ženevos akto 3 straipsnyje nurodyta kompetentinga institucija, atsakinga už Ženevos akto administravimą Sąjungos teritorijoje ir už bendravimą su PINO Tarptautiniu biuru pagal Ženevos aktą ir pagal Bendrąsias taisykles, priimtas pagal Lisabonos susitarimą, ir Lisabonos susitarimo Ženevos aktą <…>.

2. [Asamblėjoje] Sąjunga balsuoja, o valstybės narės, kurios yra ratifikavusios Ženevos aktą arba prie jo prisijungusios, balsavimo teise nesinaudoja.“

23. 2020 m. sausio 17 d. Komisija pareiškė šį ieškinį dėl panaikinimo.

24. Ženevos aktas įsigaliojo 2020 m. vasario 26 d. ir nuo tos dienos privalomas Sąjungai. 2021 m. Prancūzijos Respublika ir Vengrija, remdamosi ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje numatytu leidimu, pasirašė ir ratifikavo šį aktą.

IV. Šalių reikalavimai ir procesas Teisingumo Teisme

25. Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti ginčijamo sprendimo 3 straipsnį,

– panaikinti ginčijamo sprendimo 4 straipsnį tiek, kiek jame yra nuorodų į valstybes nares, arba, nepatenkinus pirmojo reikalavimo, panaikinti visą 4 straipsnį, jei nuorodos į valstybes nares yra neatsiejamos nuo likusių straipsnio dalių,

– palikti galioti panaikintų ginčijamo sprendimo dalių padarinius, ypač bet kokį pagal 3 straipsnį iki [Teisingumo Teismo] sprendimo priėmimo dienos suteikto leidimo naudojimą valstybėse narėse, kurios šiuo metu yra Lisabonos susitarimo šalys, tol, kol neviršijant protingo laikotarpio, ne ilgesnio kaip šeši mėnesiai nuo [Teisingumo Teismo] sprendimo paskelbimo dienos, įsigalios Tarybos sprendimas,

– priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

26. 2020 m. balandžio 15 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo atskiru dokumentu Tarybos pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 151 straipsnio 1 dalį pateiktą nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą. 2020 m. gegužės 18 d. Komisija pateikė pastabas dėl šio prieštaravimo. 2020 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismas nusprendė nagrinėti nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą nagrinėjant bylą iš esmės.

27. Taryba Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti visą ieškinį kaip nepriimtiną,

– nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti visą ieškinį kaip nepagrįstą,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

28. Belgijos Karalystei, Čekijos Respublikai, Graikijos Respublikai, Prancūzijos Respublikai, Kroatijos Respublikai, Italijos Respublikai, Vengrijai, Nyderlandų Karalystei, Austrijos Respublikai ir Portugalijos Respublikai buvo leista įstoti į bylą palaikyti Tarybos reikalavimų.

29. Visos šalys, išskyrus Belgijos Karalystę ir Portugalijos Respubliką, dalyvavo 2022 m. vasario 1 d. vykusiame posėdyje.

V. Analizė

30. Grįsdama ieškinį Komisija nurodo du pagrindus. Pirmasis ieškinio pagrindas yra susijęs su kelių SESV straipsnių, suteikimo principo ir Komisijos iniciatyvos teisės pažeidimu, nes Taryba ginčijamą sprendimą priėmė be Komisijos pasiūlymo. Antrasis ieškinio pagrindas yra susijęs su SESV 2 straipsnio 1 dalies ir 207 straipsnio pažeidimu, nes Taryba viršijo savo kompetenciją, kai leido valstybėms narėms imtis veiksmų srityje, priklausančioje Sąjungos išimtinei kompetencijai, taip pat su motyvavimo stoka.

31. Pirmiausia išnagrinėsiu Tarybos pareikštą nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą, paskui pateiksiu nuomonę dėl bylos esmės.

A. Dėl priimtinumo

1. Šalių argumentai

32. Taryba, kurią iš esmės palaiko į bylą įstojusios valstybės narės, teigia, kad Komisijos ieškinys nepriimtinas, nes pareikštas tik dėl ginčijamo sprendimo 3 straipsnio ir 4 straipsnio nuostatų (toliau – ginčijamos nuostatos), kurios yra neatskiriamos nuo likusių šio sprendimo dalių. Jos

nuomone, 3 straipsnis yra glaudžiai susijęs su likusiomis ginčijamo sprendimo dalimis, konkrečiai – su jo 1 straipsniu. Pirma, pagal šias dvi susijusias nuostatas Sąjunga įgyja balsavimo teisę Asamblėjoje[13], taigi jai suteikiama galimybė pasinaudoti išimtine išorės kompetencija Ženevos akto reglamentuojamose srityse. Antra, pagal ginčijamo sprendimo 3 straipsnį septyniose valstybėse narėse, kurios yra Lisabonos susitarimo šalys (toliau – atitinkamos septynios valstybės narės), užtikrinama įregistruotų geografinių nuorodų[14] apsaugos pirmenybė ir tęstinumas[15]. Panaikinus šią nuostatą, būtų panaikinta galimybė pasinaudoti visiško ir veiksmingo Sąjungos prisijungimo prie Ženevos akto teikiama nauda, taip pat nauda, gaunama dėl geografinių nuorodų, anksčiau įregistruotų pagal Lisabonos susitarimą, apsaugos pirmenybės ir tęstinumo. Taigi dėl tokio panaikinimo ginčijamo sprendimo turinys taptų nesuderinamas su jo paskirtimi ir tikslu, kurie nurodyti visų pirma šio sprendimo 6, 8 ir 9 konstatuojamosiose dalyse. Minėto sprendimo 4 straipsnis yra neatsiejamas nuo to paties sprendimo 3 straipsnio.

33. Be to, Taryba mano, kad prašymo iš dalies panaikinti ginčijamą sprendimą nepriimtinumą patvirtina Komisijos prašymas palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius. Ji teigia, kad tas prašymas neatitinka tokio pobūdžio prašymų tikslo ir kad Komisija veikiau siekia, kad būtų peržiūrėta šio sprendimo 3 straipsnio esmė.

34. Komisija atsako, kad ginčijamos nuostatos gali būti atskirtos nuo likusių ginčijamo sprendimo dalių. Jos teigimu, ginčijamas leidimas nebūtinas, kad Sąjunga galėtų tinkamai pasinaudoti išimtine išorės kompetencija šio akto reglamentuojamose srityse. Iš tiesų taikytinos normos gali būti aiškinamos taip, kad geografinės nuorodos, jau įregistruotos atitinkamose septyniose valstybėse narėse, išsaugo savo pirmenybę ir po įstojimo į Sąjungą. Be to, faktiškai Asamblėjoje nebalsuojama ir Sąjungos dalyvavimo esminis tikslas Asamblėjoje nepasiekiamas. Todėl visiškas atsisakymas daryti bet kokią įtaką Sąjungos turimų balsų skaičiui vargu ar gali būti laikomas esminiu ginčijamo sprendimo elementu. Komisija pažymi, kad sprendimai, kuriuose Teisingumo Teismas nusprendė, jog akto negalima panaikinti iš dalies, buvo susiję su esminėmis nuostatomis. Ginčijamos nuostatos nėra tokio pobūdžio. Jos nuomone, ši byla yra panašesnė į bylas, susijusias su „institucinėmis“ nuostatomis, kurias, kaip visada manė Teisingumo Teismas, galima atskirti.

35. Komisija neigia Tarybos argumento, susijusio su Komisijos prašymu palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius, svarbą. Jos nuomone, nėra pagrindo teigti, kad prašymas panaikinti minėto sprendimo 3 straipsnį nepriimtinas vien dėl to, kad kartu su juo pateiktas prašymas palikti galioti minėto sprendimo padarinius.

36. Italijos Respublika teigia, kad ieškinys yra nepriimtinas, nes pareikštas tik prieš Tarybą, nors turėjo būti pareikštas ir prieš Parlamentą, kuris patvirtino ginčijamą sprendimą pagal SESV 218 straipsnio 6 dalies a punkto iii papunktį.

37. Šiuo klausimu Komisija atsako, kad Parlamento dalyvavimas ginčijamo sprendimo priėmimo procedūroje nereiškia, kad jis yra institucija, priėmusi aktą, dėl kurio gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo.

[13] Šiuo klausimu Ženevos akto 22 straipsnio 4 dalies b punkto ii papunktyje nustatyta, kad TVO gali balsuoti Asamblėjoje ir turi tiek balsų, kiek yra valstybių narių, kurios yra šio Akto šalys.

[14] Šalių rašytiniuose dokumentuose vartojama sąvoka „geografinės nuorodos“ apima ir kilmės vietos nuorodas. Vis dėlto reikia pažymėti, kad Lisabonos susitarimo taikymo sritis yra apribota tik kilmės vietos nuorodomis.

[15] Kaip savo atsiliepimo į ieškinį įžanginėje dalyje nurodo Taryba, nauja geografinės nuorodos registracija pagal Ženevos aktą, kurią atlieka Sąjunga (o ne viena iš atitinkamų septynių valstybių narių), kaip nauja Specialiosios sąjungos susitariančioji šalis, būtų laikoma ne registracija, galinčia užtikrinti pirminės registracijos pagal Lisabonos susitarimą tęstinumą, bet *ex novo* registracija trečiųjų susitariančiųjų šalių atžvilgiu. Teisiniu požiūriu tai reiškia, kad pagal Lisabonos susitarimą suteiktos geografinės nuorodos pirmenybės taikymas laikinai sustabdomas pagal Ženevos aktą. Dėl tokio laikino sustabdymo atitinkamų intelektinės nuosavybės teisių turėtojai gali nepagrįstai prarasti didžiąją dalį savo įgytų teisių.

2. Vertinimas

a) Dėl Tarybos argumentų

38. Iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad Sąjungos aktą panaikinti iš dalies galima, tik jei prašomas panaikinti dalis įmanoma atskirti nuo likusios akto dalies. Teisingumo Teismas neseniai yra nusprendęs, kad atskyrimo reikalavimas netenkinamas, jei iš dalies panaikinus aktą būtų pakeista jo esmė [16]. Taigi siekiant patikrinti, ar Sąjungos akto dalys gali būti atskirtos, reikia išnagrinėti jų svarbą, kad būtų galima įvertinti, ar panaikinus šias dalis būtų pakeista šio akto prasmė ir esmė [17]. Klausimas, ar dėl Sąjungos akto dalinio panaikinimo pakistų jo esmė, yra objektyvus, o ne subjektyvus kriterijus, susijęs su ginčijamą aktą priėmusios institucijos politine valia [18].

39. Šiuo atžvilgiu teisės akto esmės neįmanoma nustatyti neatsižvelgiant į teisinį kontekstą, kuriam esant jis buvo priimtas. Nagrinėjamu atveju ginčijamas sprendimas yra sprendimas dėl tarptautinio susitarimo sudarymo, kaip tai suprantama pagal SESV 218 straipsnio 6 dalį. Tai aktas, kuriuo išreiškiamas Sąjungos sutikimas laikyti sutartį įpareigojančia, kaip tai suprantama pagal Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių tarp tarptautinių organizacijų ir valstybių arba tarp tarptautinių organizacijų 11 ir 15 straipsnius [19], atitinkantis 1969 m. gegužės 23 d. Vienos konvencijos dėl sutarčių teisės [20] 11 ir 15 straipsniuose nurodytus valstybių veiksmus. Taigi ginčijamo sprendimo esmę būtinai lemia akto, kuriuo Sąjunga išreiškia savo sutikimą laikyti įpareigojančiu Ženevos aktą, sudedamosios dalys.

40. Šiomis aplinkybėmis, kiek tai susiję su neginčijamomis ginčijamo sprendimo nuostatomis, jo 1 straipsnyje patvirtinamas Sąjungos prisijungimas prie Ženevos akto, 2 ir 5 straipsniuose įtvirtinamos praktinės tokio prisijungimo sąlygos, o 6 straipsnyje nustatoma to sprendimo įsigaliojimo data. Be to, to sprendimo 4 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje yra su valstybių narių prisijungimu prie Ženevos akto nesusijusių nuostatų. Šios nuostatos iš esmės atitinka pasiūlymo dėl sprendimo nuostatas ir yra susijusios su Komisijos kompetencija įgyvendinant Ženevos aktą; Komisija jame įvardijama kaip kompetentinga institucija, kaip tai suprantama pagal šio akto 3 straipsnį.

41. Dėl ginčijamų nuostatų visų pirma reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje leidžiama ratifikuoti Ženevos aktą arba prisijungti prie jo visoms to pageidaujančioms valstybėms [21]. Tada to sprendimo 4 straipsnio 1 dalies pirmoje ir antroje pastraipose apibrėžiama atitinkamų Sąjungos ir prie šio akto prisijungusių valstybių narių įgaliojimų apimtis, taip pat Sąjungos ir tų valstybių narių atstovavimo taisyklės. Galiausiai sprendimo 4 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad Specialiosios sąjungos asamblėjoje Sąjunga balsuoja, o valstybės narės, kurios yra ratifikavusios Ženevos aktą arba prie jo prisijungusios, balsavimo teise nesinaudoja.

[16] 2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimas *Lenkija / Parlamentas ir Taryba* (C-626/18, EU:C:2020:1000, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[17] 2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimas *Lenkija / Parlamentas ir Taryba* (C-626/18, EU:C:2020:1000, 29 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[18] 2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimas *Lenkija / Parlamentas ir Taryba* (C-626/18, EU:C:2020:1000, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[19] Priimta 1986 m. kovo 21 d. Vienoje. Dar neįsigaliojo.

[20] *Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys*, 1155 t., p. 331.

[21] Atsižvelgdamas į ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje suteikto leidimo tikslą, toliau šioje išvadoje terminą „prisijungti“ dėl paprastumo vartosiu kaip apimantį tiek prisijungimą prie Ženevos akto, tiek jo ratifikavimą.

42. Iš šios santraukos matyti, kad ginčijamos nuostatos neapima sudedamųjų dalių, kuriomis išreiškiamas Sąjungos sutikimas būti įpareigotai Ženevos akto. Poveikis, kurio siekiama pagal SESV 218 straipsnio 6 dalį priimtu sprendimu, jau yra sukeltas nuostata, esančia ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje. Kitos to sprendimo nuostatos, įskaitant ginčijamas nuostatas, neturi įtakos nei minėto sprendimo 1 straipsnyje išreikšto sutikimo apimčiai, nei turiniui, nei besąlygiškumui, taigi nedaro poveikio ginčijamo sprendimo esmei. Todėl ginčijamas nuostatas galima atskirti nuo likusių ginčijamo sprendimo dalių. Dėl šių priežasčių manau, kad nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą reikia atmesti.

43. Tokią išvadą patvirtina tai, jog nereikalaujama, kad sprendimas, kuriuo valstybėms narėms leidžiama prisijungti prie Ženevos akto, būtų priimtas tuo pačiu metu kaip ir sprendimas dėl Sąjungos prisijungimo prie šio akto. Šis leidimas valstybėms narėms prisijungti galėtų būti suteiktas atskirame sprendime [22]. Ženevos akto požiūriu, tik Sąjungos prisijungimas neužkerta kelio vėliau prisijungti valstybėms narėms. Jis taip pat neturi įtakos įregistruotų kilmės vietos nuorodų apsaugos lygiui pagal Lisabonos susitarimą.

44. Dėl Tarybos argumento, susijusio su prašymu palikti galioti panaikinto akto padarinius, pritariu Komisijai, kad šis prašymas yra papildomas prašymas, palyginti su pagrindiniu prašymu panaikinti ginčijamą sprendimą, ir nėra prašymas peržiūrėti šio sprendimo 3 straipsnį Teisingumo Teisme, nes nagrinėjant šį ieškinį tai neįmanoma. Taigi jis neturi reikšmės vertinant ieškinio priimtinumą ar jo pagrįstumą.

45. Šiomis aplinkybėmis manau, kad ginčijamos nuostatos yra dalys, kurias galima atskirti nuo likusių ginčijamo sprendimo dalių, todėl ieškinys yra priimtinas.

b) Dėl Italijos Respublikos argumento

46. Iš SESV 263 straipsnio matyti, kad ieškinys dėl panaikinimo pareiškiamas prieš ginčijamo akto autorių, t. y. prieš jį priėmusią instituciją [23]. Ginčijamas aktas priskirtinas šiai institucijai [24].

47. Pagal SESV 218 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą būtent Taryba, remdamasi derybininko pasiūlymu, priima sprendimą dėl susitarimo sudarymo. Šis sprendimas priskirtinas jai ir ji yra šį aktą priėmusi institucija.

48. Tai, kad Parlamentas patvirtina, kaip numatyta SESV 218 straipsnio 6 dalies a punkte, sprendimą dėl tarptautinio susitarimo sudarymo, kuris priklauso Tarybos kompetencijai, nereiškia, kad jis yra tą sprendimą priėmusi institucija. Jis patvirtina kitos institucijos, t. y. Tarybos, aktą.

49. Kadangi nagrinėjamu atveju ginčijamą sprendimą Taryba priėmė remdamasi SESV 218 straipsnio 6 dalimi, ieškinys dėl šio sprendimo panaikinimo turi būti pareikštas tik prieš šią instituciją. Prieš Parlamentą pareikštas ieškinys būtų laikomas nepriimtinu. Vadinasi, reikia atmesti šį Italijos Respublikos argumentą.

[22] Iš Komisijos pastabų dėl įstojimo į bylą paaiškinimų matyti, kad ji neatmeta tokio sprendimo priėmimo galimybės.

[23] 2003 m. rugsėjo 11 d. Sprendimas *Austrija / Taryba* (C-445/00, EU:C:2003:445, 32 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[24] Žr. K. Lenaerts, I. Maselis ir K. Gutman *ES Procedural law*, Oxford University Press, Oxford, 2014, p. 306; taip pat J. Molinier ir J. Lotarski *Droit du contentieux de l'Union européenne*, 4-asis leid., LGDJ Lextenso, Paris, 2012, p. 203.

3. Išvada dėl nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo

50. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirma, manau, kad nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą reikia atmesti.

B. Dėl esmės

1. Dėl pirmojo pagrindo

a) Šalių argumentai

51. Komisijos nurodytas pirmasis pagrindas grindžiamas SESV 218 straipsnio 6 dalies ir 293 straipsnio 1 dalies, ESS 13 straipsnio 2 dalyje įtvirtinto kompetencijos suteikimo principo, taip pat institucinės pusiausvyros principo ir Komisijos iniciatyvos teisės pažeidimu.

52. Komisijos nuomone, Taryba, iš dalies pakeisdama pasiūlymą dėl sprendimo ir numatydama visoms valstybėms narėms galimybę prisijungti prie Ženevos akto, veikė esant situacijai, kai Komisija nesiėmė jokios iniciatyvos; taip ji pažeidė SESV 293 straipsnio 1 dalį ir ES sutarties 13 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą institucinę pusiausvyrą.

53. Komisijos teigimu, iš tikrųjų Taryba priėmė du sprendimus: ne tik sprendimą dėl Sąjungos prisijungimo prie Ženevos akto, bet ir sprendimą dėl valstybių narių prisijungimo prie Ženevos akto. Taryba, remdamasi SESV 293 straipsnio 1 dalimi, gali iš dalies pakeisti pasiūlymą dėl sprendimo, spręsdama vienbalsiai. Vis dėlto, kadangi Komisija nesiūlė galimybės leisti valstybėms narėms prisijungti prie Ženevos akto, jei nagrinėjamu atveju būtų manoma, kad tokios galimybės numatymas yra tik pasiūlymo dėl sprendimo „dalinis pakeitimas“, Komisijos iniciatyvos teisei kiltų didelė grėsmė. Komisija nesiūlė leisti valstybėms narėms priimti teisiškai privalomą aktą srityje, kuri priklauso Sąjungos išimtinei kompetencijai, kaip tai suprantama pagal SESV 2 straipsnio 1 dalį. Jos nuomone, akto, kuriuo Sąjunga imasi veiksmų ir reglamentuoja tam tikrą klausimą, ir akto, kuriuo Sąjunga tik suteikia valstybėms narėms leidimą imtis veiksmų, jeigu jos to pageidauja, dalykas ir tikslas skiriasi. Toks leidimas suteiktų valstybėms narėms nemažai galimybių savarankiškai priimti sprendimus, o pagal tarptautinę teisę jos būtų solidariai atsakingos už Ženevos akto įgyvendinimą. Kiek tai susiję su „tikslu“, Taryba jį papildė.

54. Taryba, palaikoma į bylą įstojusių šalių, atsako, kad iš dalies pakeisdama pasiūlymą dėl sprendimo ji laikėsi formaliųjų ir materialiųjų reikalavimų, taikomų daliniam pakeitimui pagal SESV 293 straipsnio 1 dalį. Iš tiesų, pirma, ji sprendė vienbalsiai. Antra, ji nenukrypo nuo pasiūlymo dėl sprendimo dalyko ir nepakeitė jo tikslo. Padarytais daliniais pakeitimais buvo tik siekiama, kad Sąjunga taptų Ženevos akto šalimi ir galėtų tinkamai pasinaudoti išimtine kompetencija pagal šį aktą, kartu išsaugant pagal Lisabonos susitarimą jau įregistruotų geografinių nuorodų pirmenybę ir tęstinumą. Kiek tai susiję su pasiūlymo dėl sprendimo tikslu, Taryba teigia, kad siekiama tinkamai įgyvendinti Sąjungos išimtinę kompetenciją.

55. Taryba teigia, kad, jei būtų pritarta argumentui, jog Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos pasiūlymas, priėmimas prilygsta pasiūlymo nebuvimui, pagal SESV 293 straipsnio 1 dalį jai suteikta teisė daryti dalinius pakeitimus netektų prasmės ir taip taptų visiškai neveiksminga. Ji atmeta kaip savavališką ir nenatūralų Komisijos teiginį, kad iš tikrųjų yra priėmusi du sprendimus.

56. Italijos Respublikos nuomone, SESV 293 straipsnis netaikomas procedūrai, reglamentuojamai SESV 218 straipsnyje. Iš tiesų sprendimą dėl susitarimo sudarymo reglamentuoja SESV 218 straipsnio 6 dalis, kurioje numatyta, kad Taryba šį sprendimą priima „remdamasi derybininko pasiūlymu“. Jokio Komisijos pasiūlymo nenumatyta, nes ji dalyvauja procedūroje ne kaip institucija, o kaip derybininkė. Taigi, kiek tai susiję su nagrinėjama procedūra, Komisijos pasiūlymo prilyginimas SESV 293 straipsnio 1 dalyje numatytam pasiūlymui Tarybai priimant sprendimus „remiantis Komisijos pasiūlymu“ nėra numatytas.

57. Iš pradžių reikia išnagrinėti Italijos Respublikos argumentą, paskui – Tarybos argumentus.

b) Vertinimas

1) Dėl SESV 293 straipsnio 1 dalies taikymo

58. Italijos Respublika teigia, kad SESV 293 straipsnio 1 dalis netaikoma sprendimams dėl tarptautinių susitarimų sudarymo, nes tokiems sprendimams taikomas tik SESV 218 straipsnis.

59. SESV 218 ir 293 straipsniai yra skirtingose SESV dalyse. Pirmasis yra SESV penktosios dalies V antraštinėje dalyje „Tarptautiniai susitarimai“, o antrasis – SESV šeštosios dalies I antraštinės dalies 2 skyriuje „Sąjungos teisės aktai, priėmimo procedūros ir kitos nuostatos“.

60. SESV šeštojoje dalyje pateikiamos bendrosios nuostatos dėl institucijų organizavimo ir darbo tvarkos, taip pat dėl Sąjungos teisės aktų rūšių ir jų priėmimo procedūrų. Šios nuostatos taikomos kartu su kitų SESV dalių nuostatomis tiek, kiek jose daromos nuorodos į Sąjungos institucijas ar teisės aktus, nepažeidžiant nukrypti nuo taisyklių, išplaukiančių iš SESV šeštosios dalies bendrųjų nuostatų, tam tikrais atvejais leidžiančių nuostatų, kurios įtvirtintos kitose Sutarties dalyse esančiose specialiose nuostatose. Darytina išvada, kad iš principo SESV 293 straipsnis taikomas sprendimams, priimtiems remiantis SESV penktosios dalies V antraštinės dalies nuostatomis.

61. Be ankstesniame punkte pateikto sisteminio pobūdžio argumento, reikia pažymėti, kad SESV 293 straipsnio formuluotė nekelia abejonių dėl šio straipsnio taikymo srities. Pirmoje šios nuostatos dalyje aiškiai nurodyta, kad ji taikoma visais atvejais, kai pagal Sutartis (o ne tik pagal SESV šeštosios dalies nuostatas) numatyta, jog Taryba sprendžia remdamasi Komisijos pasiūlymu. Taigi vienintelė šios nuostatos taikymo sąlyga yra ta, kad Sutarčių nuostatoje numatyta, jog Taryba aktą priima remdamasi Komisijos pasiūlymu. Taigi jos taikymo sritis neapsiriboja, be kita ko, teisėkūros procedūromis. Vadinasi, jei SESV penktosios dalies nuostatose numatyta, kad Taryba sprendžia remdamasi Komisijos pasiūlymu, turi būti taikomas SESV 293 straipsnis.

62. Reikia pažymėti, kad kiekvienas Sąjungos išorės veiksmas apima ir vidaus aspektus. SESV penktosios dalies V antraštinė dalis apima nuostatas, kurios reglamentuoja institucijų įgaliojimų pasidalijimą ir jų veiksmus vykstant deryboms dėl tarptautinių susitarimų, taip pat tuos susitarimus sudarant. Tai Sąjungos veiksmų išorės aspektai. Tačiau šie Sąjungos išorės veiksmai atsispindi Sąjungos viduje, visų pirma sprendimuose dėl susitarimų sudarymo.

63. Teisės aktų, būtinų tarptautiniams susitarimams sudaryti, priėmimo taisyklės yra specialiosios taisyklės, palyginti su bendrosiomis taisyklėmis, reglamentuojančiomis Sąjungos teisės aktų priėmimą. Specialiųjų taisyklių poveikis yra ne tas, kad bendrosios taisyklės netaikomos, o tas,

kad jos taikomos tiek, kiek specialiosiose nuostatose nenumatyta nuo jų nukrypti. Taigi iš SESV 218 straipsnio neišplaukia, kad SESV 293 straipsnio 1 dalyje nustatyta taisyklė neturi būti taikoma sprendimui, priimtam remiantis SESV 218 straipsnio 6 dalimi.

64. Ši byla patenka į bendros prekybos politikos sritį. Iš SESV 207 straipsnio 3 dalies matyti, kad šioje srityje būtent Komisija turi kompetenciją derėtis dėl tarptautinių susitarimų. Darytina išvada, kad tais atvejais, kai Taryba, vadovaudamasi SESV 218 straipsnio 6 dalimi, priima sprendimą šioje srityje remdamasi derybininko pasiūlymu, ji veikia remdamasi Komisijos pasiūlymu.

65. Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad SESV 293 straipsnio 1 dalis turi būti taikoma sprendimui dėl prisijungimo prie tarptautinio susitarimo, jei Taryba priima šį sprendimą remdamasi Komisijos pasiūlymu. Dėl šių priežasčių manau, kad Italijos Respublikos argumentą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

2) Dėl Komisijos argumentų

66. Pateikdama pirmąjį pagrindą Komisija kaltina Tarybą pažeidus pagrindinius Sąjungos teisinės sistemos principus, t. y. suteikimo principą ir institucinės pusiausvyros principą. Taryba nepaisė Komisijos iniciatyvos teisės ir priėmė ginčijamą leidimą nesant Komisijos pasiūlymo dėl tokio leidimo.

67. Šiuo atžvilgiu pagal ESS 13 straipsnio 2 dalį, kurioje įtvirtintas institucinės pusiausvyros principas, kiekviena institucija veikia neviršydama Sutartimis jai suteiktų įgaliojimų, laikydamasi jose nustatytos tvarkos, sąlygų ir tikslų.

68. Be to, ESS 17 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad Sąjungos teisėkūros procedūra priimamas aktas gali būti priimtas tik „remiantis Komisijos pasiūlymu“, išskyrus atvejus, kai Sutartyse nustatyta kitaip, o kiti aktai gali būti priimami remiantis Komisijos pasiūlymu, kai tai numato Sutartys. Šia nuostata konstituciniu lygmeniu įtvirtinama Komisijos prerogatyva, pagal kurią iš esmės būtent ji yra institucija, turinti Sąjungos teisės aktų priėmimo iniciatyvos teisę.

69. Komisijos iniciatyvos teisė, kuri taip pat pripažįstama SESV 289 straipsnyje, kiek tai susiję su teisėkūros procedūra priimamais aktais, reiškia, kad Komisija sprendžia, ar pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, ar jo nepateikti, išskyrus atvejį, kai ji privalo tai padaryti pagal Sąjungos teisę. Naudodamasi šiomis galiomis pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pateikimo atveju Komisija, kuri pagal ESS 17 straipsnio 1 dalį remia bendruosius Sąjungos interesus ir imasi atitinkamos iniciatyvos šiuo tikslu, privalo nustatyti tokio pasiūlymo dalyką, tikslą ir turinį[25]. Tas pats pasakytina apie pasiūlymus dėl ne teisėkūros procedūra priimamų aktų[26].

70. Kitos Komisijos nurodytos nuostatos, t. y. SESV 218 straipsnio 6 dalis ir 293 straipsnio 1 dalis, sukonkretina šią Komisijos prerogatyvą. Pastarajame straipsnyje numatyta, kad tais atvejais, kai pagal Sutartis Taryba sprendžia remdamasi Komisijos pasiūlymu, ji gali iš dalies keisti pasiūlymą tik spręsdama vienbalsiai. Reikia pažymėti, kad, kitaip nei, be kita ko, SESV 289 straipsnyje, SESV

[25] 2015 m. balandžio 14 d. Sprendimas *Taryba / Komisija* (C-409/13, EU:C:2015:217, 70 punktas).

[26] 2017 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas *Slovakija ir Vengrija / Taryba* (C-643/15 ir C-647/15, EU:C:2017:631, 147 punktas).

293 straipsnyje nevartojamas žodžių junginys „teisėkūros procedūra priimtas“. Taigi negali būti manoma, kad jo taikymo sritis apsiriboja tik teisės aktais, priimtais taikant įprastą arba specialią teisėkūros procedūrą.

71. Visos minėtos Sutarčių nuostatos leidžia Sąjungoje užtikrinti „viena vertus, Sąjungos bendrąjį interesą turinčios išreikšti Europos institucijos, o kita vertus, savo įgaliojimus ir suvereniteto aspektus išmanančių vyriausybių, kurios sudaro Tarybą, ir Europos tautoms atstovaujančio Europos Parlamento pusiausvyrą“ [27]. Kalbant konkrečiai, iš to matyti, kad siekdama priimti teisėkūros procedūra priimamą aktą Taryba negali imtis veiksmų, kol jai nepateiktas pasiūlymas [28]. Iš dalies keisdama tokį pasiūlymą, net ir vienbalsiai, ji negali jo iškraipyti, t. y. gerokai pakeisti jo esmės, antraip kiltų grėsmė Komisijos iniciatyvos monopoliui [29]. Tas pats pasakytina ir apie kitus Sąjungos teisės aktus.

72. Šiomis aplinkybėmis pirmajam Komisijos pagrindui galima pritarti tik su sąlyga, kad Tarybos atliktas dalinis pakeitimas viršijo Komisijos nustatytas ribas, kiek tai susiję su akto, dėl kurio ji teikė pasiūlymą, dalyku, tikslu ir turiniu.

73. Pasiūlymo dėl teisės akto, kurį siūlo priimti Komisija, dalyką, tikslą ir turinį neišvengiamai lemia teisinis siūlomo akto kontekstas. Analizuodamas nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą esu nurodęs, kad Komisija pasiūlė priimti sprendimą dėl tarptautinio susitarimo sudarymo, kaip tai suprantama pagal SESV 218 straipsnio 6 dalį. Taigi to pasiūlymo dalyką, tikslą ir turinį lemia Komisijos numatytas poveikis, šiuo atveju – Sąjungos prisijungimas prie Ženevos akto.

74. Šiuo atžvilgiu, pirma, reikia pažymėti, kad valstybėms narėms suteikiama galimybė prisijungti prie Ženevos akto nėra Sąjungos sutikimo būti įpareigotai šio akto išraiškos sudedamoji dalis. Todėl, kad būtų sukelti prisijungimo prie Ženevos akto padariniai, nebūtina suteikti tokios galimybės. Kitaip būtų tik tuo atveju, jei Sąjunga negalėtų būti tarptautinio susitarimo šalis dėl to, kad prisijungti prie jo gali tik valstybės [30]. Šiuo atveju taip nėra. Pagal šio akto nuostatas Sąjunga gali prisijungti prie Ženevos akto savo vardu.

75. Antra, reikia pripažinti, kad ginčijamas leidimas yra glaudžiai susijęs su Sąjungos prisijungimu prie Ženevos akto, nes jis leidžia išspręsti bent jau potencialias problemas, kurių gali kilti, viena vertus, dėl praktinio šio akto taikymo, kiek tai susiję su Sąjungos balsavimo teise Asamblėjoje, o kita vertus, dėl pagal Lisabonos susitarimą įgytų teisių apsaugos pirmenybės ir tęstinumo. Be to, ginčijamomis nuostatomis nekeičiamas ir nekvestionuojamas Sąjungos sutikimas būti įpareigotai Ženevos akto. Taigi nagrinėjamos nuostatos yra susijusios su teisės akto, dėl kurio siūloma priimti sprendimą, dalyku, tikslu ir turiniu.

76. Šiomis aplinkybėmis vis dėlto reikia patikrinti, ar ginčijamas leidimas, nors ir neturintis įtakos Sąjungos sutikimui būti įpareigotai Ženevos akto ir susijęs su Sąjungos prisijungimu prie jo, sukelia padarinius, kurie yra taip nutolę ir skiriasi nuo pasiūlyme dėl sprendimo numatytų padarinių, kad juos sukeliančiam aktui priimti reikėtų atskiros Komisijos iniciatyvos.

[27] Žr. S. Van Raepenbusch *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 2-asis leid., Larcier, Bruxelles, 2016, p. 275.

[28] Žr. S. Van Raepenbusch, *op. cit.*, p. 276.

[29] Žr. S. Van Raepenbusch, *op. cit.*, p. 276 ir 277.

[30] Esant tokiai situacijai Sąjungos sutikimas būti įpareigotai sutarties nesukeltų teisinių pasekmių susitariančioms šalims. Tokį sutikimą galėtų išreikšti tik valstybės narės, veikdamos savo vardu, bet Sąjungos interesais. Tokiu atveju Tarybos sprendime galėtų būti numatyta, kad savo sutikimą turi išreikšti ne Sąjunga, o valstybės narės.

77. Man atrodo, kad taip yra nagrinėjamu atveju, nes, kaip teigia Komisija, suteikiant ginčijamą leidimą iš tikrųjų sukuriamos sąlygos, leidžiančios valstybėms narėms, kaip nepriklausomiems tarptautinės viešosios teisės subjektams, kartu su Sąjunga imtis veiksmų Sąjungos išimtinės išorės kompetencijos srityje.

78. Mano nuomone, tokie ginčijamo leidimo padariniai prieštarauja vienam iš konstitucinių Sąjungos teisinės sistemos principų, įtvirtintų SESV 2 straipsnio 1 dalyje. Šioje nuostatoje įtvirtintas principas, pagal kurį valstybių narių veiksmai Sąjungos *išimtinės kompetencijos* [31] srityje yra draudžiami [32], nebent Sąjunga nuspręstų kitaip ir suteiktų valstybėms narėms atitinkamą įgaliojimą.

79. Kad ir kokios būtų tokio įgaliojimo sąlygos, kurios laikytinos materialinio pobūdžio problema, keliama antrajame pagrinde, manau, kad norint suteikti įgaliojimą, kuris iš esmės yra svarbi konstitucinio pobūdžio taisyklės išimtis, reikia, kad Komisija pateiktų pasiūlymą, nebent jis yra privalomas, jei pagal tarptautinės teisės normas, kuriose numatyti TVO veiksmų leistinumo apribojimai, Sąjunga negali imtis veiksmų.

80. Dėl bet kokio kitokio aiškinimo kiltų pavojus Sąjungos bendrąjį interesą turinčios išreikšti institucijos ir vyriausybių pusiausvyrai, kuri yra Sąjungos teisinės struktūros pagrindas [33]. Siekiant išvengti apribojimų, susijusių su Sąjungos kompetencijos išimtiniu pobūdžiu tam tikrose srityse, pakaktų, kad Taryba savo iniciatyva įgaliotų valstybes nares imtis veiksmų, kaip tai suprantama pagal SESV 2 straipsnio 1 dalį, kai priimamas Komisijos siūlomas aktas, kuriame toks įgaliojimas nenumatytas. Išorės santykiuose tai galėtų lemti, kad net ir srityje, priklausančioje Sąjungos išimtinei kompetencijai, Taryba galėtų įgalioti valstybes nares imtis veiksmų lygiagrečiai su Sąjunga, o tai galėtų sukelti abejonių dėl jos kompetencijos išimtinio pobūdžio [34].

81. Atsižvelgiant į SESV 2 straipsnio 1 dalyje numatyto leidimo išimtinį pobūdį ir į tai, kad ginčijamu leidimu nereikia siekti Komisijos pasiūlyme dėl sprendimo nurodytų tikslų, tas leidimas turėtų būti laikomas atskira priemone, nepatenkančia į Komisijos pasiūlyme dėl sprendimo nustatytas ribas. Todėl visiškai pagrįsta manyti, kaip teigia Komisija, kad ginčijamas leidimas turėtų būti laikomas atskiru sprendimu, kuriam priimti reikia Komisijos pasiūlymo. Tai reiškia, kad ginčijamas leidimas nepatenka į ribas, nustatytas atsižvelgiant į pasiūlymo dėl sprendimo dalyką, tikslą ir turinį.

82. Taigi, atsižvelgiant į tai, kad Taryba ginčijamą leidimą suteikė nesant Komisijos pasiūlymo, reikia pripažinti, kad ji, iš dalies pakeitusi pasiūlymą dėl sprendimo ir įtraukusi ginčijamas nuostatas, numatančias ginčijamą leidimą, pažeidė ESS 17 straipsnio 2 dalį, SESV 293 straipsnio 1 dalį, ESS 13 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą kompetencijos suteikimo principą, taip pat institucinės pusiausvyros principą ir Komisijos iniciatyvos teisę.

3) Tarpinė išvada

83. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui pritarti pirmajam pagrindui.

[31] Pasviruoju šriftu išskirta mano.

[32] Vokietijos doktrinoje šis principas vadinamas „Sperrwirkung“ („suspensyvinis poveikis“), žr. W. Obwexer „AEUV Art. 2“, H. von der Groeben, J. Schwarze ir A. Hatje, *Europäisches Unionsrecht*, 7-asis leid., Nomos, Baden-Baden, 2015, 16 pastraipa.

[33] Žr. šios išvados 71 punktą.

[34] Šiuo klausimu taip pat žr. generalinės advokatės J. Kokott išvadą byloje *Komisija / Taryba* (C-137/12, EU:C:2013:441, 96 punktas).

2. Dėl antrojo pagrindo

84. Atsižvelgiant į mano atliktos pirmojo pagrindo analizės rezultatą antrojo pagrindo nagrinėti nereikia. Vis dėlto, jei Teisingumo Teismas nesutiktų su mano atlikta pirmojo pagrindo analize, toliau išnagrinėsiu antrąjį pagrindą, darydamas prielaidą, kad Taryba turėjo teisę iš dalies pakeisti siūlomą sprendimą, nepaisant to, kad Komisija nepateikė pasiūlymo.

a) Šalių argumentai

85. Pateikdama antrąjį pagrindą Komisija nurodo, kad Taryba pažeidė SESV 2 straipsnio 1 dalį, 207 straipsnį ir pareigą motyvuoti. Jos nuomone, leidusi valstybėms narėms imtis veiksmų Sąjungos išimtinės kompetencijos srityje Taryba viršijo įgaliojimus ir nepakankamai motyvavo savo sprendimą. Nors anksčiau Taryba yra suteikusi tokių su tarptautiniais susitarimais susijusių leidimų Sąjungos išimtinės kompetencijos srityje, vis dėlto jie buvo išimtinio pobūdžio. Jie buvo suteikti, pirma, tais atvejais, kai Sąjunga negalėjo imtis veiksmų savo vardu [35], antra, dvišalių susitarimų atvejais, kai veiksmų nusprendė nesiimti pati Sąjunga [36]. Tuose sprendimuose dėl tokio leidimo suteikimo Taryba dažnai pabrėždavo šio leidimo išimtinį pobūdį. O ginčijamas leidimas yra bendrojo pobūdžio leidimas, kuris nėra nei sąlyginis, nei laikinas. Komisija mano, kad ginčijamo sprendimo 4 straipsnyje numatytos „vidaus garantijos“ dėl Sąjungos išimtinės kompetencijos paisymo nepakanka, kad būtų užtikrintas šio sprendimo suderinamumas su Sutartimis arba kad būtų išvengta Sąjungos padėties tarptautinėje arenoje „neaiškumo“.

86. Dėl Sąjungos teisės balsuoti Asamblėjoje problemos Komisija teigia, kad ginčijamo sprendimo 3 straipsnis neleidžia tinkamai jos išspręsti, nes valstybės narės turi diskreciją nuspręsti, ar pasinaudoti ginčijamu leidimu. Atvirkščiai, valstybių narių prisijungimas prie Ženevos akto sumenkintų Komisijos pastangas iš dalies pakeisti nuostatas dėl aptariamų TVO balsavimo taisyklių ir leisti Sąjungai, kai ji imasi veiksmų savo išimtinės kompetencijos srityje, turėti pagal tarptautinę teisę statusą, panašų į valstybių narių. Be to, Komisija pažymi, kad nagrinėjamu atveju nereikia pervertinti teisės balsuoti svarbos, nes Asamblėjoje, kurioje daugiausia sprendžiami administraciniai klausimai, sprendimai dažnai priimami ne balsuojant, o bendru sutarimu.

87. Dėl registracijos pagal Lisabonos susitarimą pirmenybės ir apsaugos tęstinumo problemos Komisija mano, kad Teisingumo Teismas negali būti tikras, jog pirmenybė pasikeis, jei neprisijungs valstybės narės, kurios yra šio susitarimo šalys.

88. Dėl ginčijamo sprendimo motyvavimo Komisija tvirtina, kad to sprendimo 8 konstatuojamoji dalis yra prieštaringa. Jos nuomone, nors pirmajame sakinyje Asamblėjai tarsi „suteikiama galimybė“ išspręsti Sąjungos teisės balsuoti klausimą, antrajame sakinyje nurodoma, kad „tikslinga“ valstybėms narėms suteikti leidimą, neatsižvelgiant į tai, ką galėtų nuspręsti būsimoji Asamblėja.

89. Taryba, kurią palaiko į bylą įstojusios valstybės narės, mano, kad Komisijos siūlomas siauras SESV 2 straipsnio 1 dalies aiškinimas nėra pagrįstas nei pažodiniu, nei teleologiniu aiškinimu. Pasak Tarybos, šia nuostata siekiama suderinti pačios Sąjungos konstitucinę plėtrą suteikiant

[35] Žr., be kita ko, 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimą 2003/93/EB, kuriuo valstybės narės įgaliojamos siekiant Bendrijos interesų pasirašyti 1996 m. Hagos konvenciją dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje (OL L 48, 2003, p. 1).

[36] Žr., be kita ko, 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 662/2009, kuriuo nustatoma derybų dėl valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimų dėl tam tikrų klausimų, susijusių su sutartinėms ir nesutartinėms prievolėms taikytina teise, bei tokių susitarimų sudarymo procedūra (OL L 200, 2009, p. 25).

kompetenciją, kuri dažnai yra išimtinė, su tarptautine teisine sistema, kurios pagrindiniai subjektai yra valstybės. Siekdama įgyvendinti savo tikslus tarptautinėje arenoje, Sąjunga turėtų visapusiškai naudotis valstybių narių, kaip visateisių tarptautinių subjektų, padėtimi, kad padidintų savo veiksmingumą ir užtikrintų tinkamą naudojimąsi savo teisėmis tarptautiniu lygmeniu. Taryba teigia, kad turėtų turėti galimybę suteikti valstybėms narėms leidimą imtis Sąjungos interesus atitinkančių veiksmų, užtikrindama visišką, viena vertus, Sąjungos išimtinės kompetencijos ir, kita vertus, Sąjungos institucijų kompetencijos pasidalijimo sistemos, pagal kurią kiekvienai iš jų priskiriamas atskiras vaidmuo Sąjungos institucinėje struktūroje, laikymąsi ir vykdydama jai pavestas užduotis.

90. Dėl Komisijos argumento, susijusio su motyvavimo stoka, Taryba mano, kad ginčijamame sprendime pakankamai paaiškintos ginčijamą leidimą, kuris suteiktas Komisijai žinomomis aplinkybėmis, pagrindžiančios aplinkybės. Taigi šį argumentą reikia atmesti.

b) Vertinimas

1) Dėl SESV 2 straipsnio 1 dalies

91. Kaip esu nurodęs, toliau pateikta analizė bus svarbi tik tuo atveju, jei Teisingumo Teismas nesutiks su mano išvadomis dėl pirmojo pagrindo ir, priešingai, nei siūlau, manys, kad pagal SESV 293 straipsnį Taryba turėjo teisę padaryti ginčijamą dalinį pasiūlymo dėl sprendimo pakeitimą, Komisijai nepateikus atitinkamo pasiūlymo.

92. Iš tikrųjų antrasis pagrindas yra neatsiejamai susijęs su pirmuoju pagrindu, nes jame nagrinėjama ta pati problema, t. y. galimybės suteikti valstybėms narėms leidimą imtis veiksmų Sąjungos išimtinės kompetencijos išorės santykių srityje klausimas. Vis dėlto pirmasis pagrindas yra susijęs su SESV 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų taisyklių ir Komisijos iniciatyvos teisės santykiu, o antrasis – su SESV 2 straipsnio 1 dalies aiškinimu.

93. Taigi nagrinėjant antrąjį pagrindą reikia nustatyti, kaip aiškintina SESV 2 straipsnio 1 dalis, nes šioje nuostatoje numatyta, kad Sąjunga gali įgalioti valstybes nares priimti teisiškai privalomus aktus Sąjungos išimtinės kompetencijos srityje. Nagrinėjamu atveju Sąjungos išimtinė kompetencija neginčijama ir nė viena iš šalių neabejoja, kad ginčijamas leidimas patenka į SESV 2 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

94. Kaip jau minėjau[37], SESV 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas konstitucinis Sąjungos teisės principas, kuriuo sukonkretinamas suteikimo principas. Jos svarbą patvirtina tai, kad ji yra viena iš pirmųjų SESV nuostatų, skirtų principams.

95. SESV 2 straipsnio 1 dalis, kiek tai susiję su valstybių narių įgaliojimu, yra Teisingumo Teismo jurisprudencijos, be kita ko, sprendimų *Donckerwolcke ir Schou*[38], *Bulk Oil (Zug)*[39] ir *Werner*[40], kodifikavimas. Komisija taip pat mano, kad joje kodifikuota Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl Sąjungos išorės veiksmų tais atvejais, kai Sąjunga negali imtis veiksmų savo vardu dėl tarptautinės teisės normų arba kai, nesant kliūčių, ji nusprendžia nesiimti veiksmų, nors valstybės

[37] Žr. šios išvados 78 punktą.

[38] 1976 m. gruodžio 15 d. sprendimas (41/76, EU:C:1976:182).

[39] 1986 m. vasario 18 d. sprendimas (174/84, EU:C:1986:60).

[40] 1995 m. spalio 17 d. sprendimas (C-70/94, EU:C:1995:328).

narės ketina jų imtis. Reikia pažymėti, jog panašu, kad doktrinoje valstybių narių, kaip Sąjungos „patikėtinių“, veiksmai [41] veikiau laikomi Sutartyse nekodifikuota išimtimi, kuri nėra tiesiogiai numatyta SESV 2 straipsnio 1 dalyje [42].

96. Kad ir kokie buvo Sutarčių rengėjų ketinimai, iš SESV 2 straipsnio 1 dalies formuluotės, kiek ji yra susijusi su valstybių narių įgaliojimu, matyti, kad jos taikymo sritis turi būti aiškinama plačiai. Todėl negalima manyti, kad ši norma turi būti taikoma tik Komisijos nurodytais atvejais. Atrodo, kad pati Komisija neatmeta galimybės, jog valstybės narės yra įgaliotos imtis veiksmų ir kitais atvejais.

97. Taigi, pagrindinis antrojo pagrindo klausimas yra nustatyti, kokiomis sąlygomis, jei tokių yra, galima suteikti SESV 2 straipsnio 1 dalyje numatytą įgaliojimą. Iš tiesų nagrinėdamas ieškinį dėl panaikinimo Teisingumo Teismas neturi vertinti, kokios yra geriausios priemonės užtikrinant tinkamą Sąjungos statusą kitų tarptautinio susitarimo šalių atžvilgiu, beje, jis to ir negali padaryti. Tačiau Teisingumo Teismas turi įvertinti, ar buvo įvykdytos SESV 2 straipsnio 1 dalyje numatytos įgaliojimo suteikimo sąlygos.

98. Šiuo atžvilgiu noriu pažymėti, kad šalys, atrodo, neabejoja, jog galimybė įgalioti valstybes nares imtis veiksmų Sąjungos išimtinės kompetencijos srityje negali būti laikoma neribota ar besąlygine [43]. Iš kompetencijos suteikimo principo matyti, kad tais atvejais, kai valstybės narės perleidžia Sąjungai kompetenciją konkrečioje srityje ir ją suteikia jai kaip išimtinę kompetenciją, pačių valstybių narių naudojimasis šia kompetencija turi būti laikomas prieštaraujančiu šiam principui. Tai matyti iš SESV 2 straipsnio 1 dalies formuluotės, kurioje pabrėžiama, kad joje numatytas valstybių narių įgaliojimas yra išimtinio pobūdžio. Pirma, toks įgaliojimas laikomas SESV 2 straipsnio pradžioje nustatytos taisyklės išimtimi, antra, ar jis bus suteiktas, priklauso nuo Sąjungos, o ne valstybių narių sprendimo [44].

99. Jei veiksmas leidžiamas tik išimtiniu atveju, jo taikymas turi būti objektyviai pateisinamas. Tokiu veiksmu turi būti siekiama pagrįsto tikslo, juo turi būti galima pasiekti šį tikslą ir jis neturėtų viršyti to, kas būtina jam pasiekti, antraip būtų galima nesunkiai suabejoti Sutartyse Sąjungai suteikta išimtine kompetencija.

100. Iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad atitinkama šalis turi pateikti įrodymų, kurie patvirtintų Sąjungos išorės kompetencijos išimtinį pobūdį, kuriuo tokia šalis ketina remtis [45]. Pagal analogiją, manau, reikia pripažinti, kad šalis, kuri remiasi SESV 2 straipsnio 1 dalyje numatyta išimtimi, turi pateikti įrodymų, patvirtinančių joje numatyto įgaliojimo suteikimą. Taigi

[41] Žr. 1981 m. gegužės 5 d. Sprendimą *Komisija / Jungtinė Karalystė* (804/79, EU:C:1981:93, 30 punktas). Šiuo klausimu taip pat žr. M. Cremona „Member States as Trustees of the Union Interests: Participating in International Agreements on Behalf of the European Union“, A. Arnull, C. Barnard, M. Dougan ir E. Spaventa (red.), *A Constitutional Order of States?: Essays in ES Law in Honour of Alan Dashwood*, Hart Publishing, London, 2011, p. 435–458.

[42] Šiuo klausimu žr. W. Obwexer „AEUV Art. 2“, H. von der Groeben *op. cit.*, ir S. C. Pelka, „AEUV Art. 2. [Arten von Zuständigkeiten]“, J. Schwarze, U. Becker, A. Hatje, J. Schoo (red.), *EU-Kommentar*, 4-asis leid., Nomos, Baden-Baden, 2019, 12 pastraipa.

[43] Kaip pažymėjo generalinis advokatas G. Pitruzzella savo išvadoje sujungtose bylose *Hessischer Rundfunk* (C-422/19 ir C-423/19, EU:C:2020:756, 43 punktas), kad toks įgaliojimas būtų suderinamas su konstituciniu kompetencijos pobūdžiu, jis gali būti tik riboto pobūdžio ir negali lemti nuolatinio kompetencijos pasidalijimo tarp Sąjungos ir valstybių narių, kurį lemia toks pobūdis, pasikeitimo.

[44] Šiuo klausimu žr. 1976 m. gruodžio 15 d. Sprendimą *Donckerwolcke ir Schou* (41/76, EU:C:1976:182, 32 punktas), 1995 m. spalio 17 d. Sprendimą *Werner* (C-70/94, EU:C:1995:328, 12 punktas) ir 1995 m. spalio 17 d. Sprendimą *Leifer ir kt.* (C-83/94, EU:C:1995:329, 12 punktas).

[45] Šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimą *Komisija / Taryba* (C-114/12, EU:C:2014:2151, 75 punktas) ir 2018 m. lapkričio 20 d. Sprendimą *Komisija / Taryba (SJR Antarktis)* (C-626/15 ir C-659/16, EU:C:2018:925, 115 punktas).

nagrinėjamu atveju Taryba turi įrodyti, kad egzistuoja objektyvus pateisinimas suteikti valstybėms narėms ginčijamą leidimą, kad šiuo leidimu galima pasiekti numatytus tikslus ir kad šis leidimas neviršija to, kas būtina šiems tikslams pasiekti.

101. Šiuo atžvilgiu Taryba pateikia du pateisinimus: pirmasis grindžiamas poreikiu užtikrinti, kad Sąjunga turėtų teisę balsuoti Asamblėjoje, o antrasis – poreikiu užtikrinti įgytų teisių, atsiradusių dėl pagal Lisabonos susitarimą atliktų registracijų, apsaugą.

102. Manau, kad šie pateisinimai pagrindžia galimą Sąjungos įgaliojimo, numatyto SESV 2 straipsnio 1 dalyje, suteikimą.

103. Iš tikrųjų, pirma, negalima neigti Tarybos argumento dėl TVO teisių balsuoti Asamblėjoje problemos egzistavimo. Aiškinant pažodžiui Ženevos akto 22 straipsnį galima teigti, kad balsavimo Asamblėjoje atveju Sąjunga neturi balso teisės, jei nė viena valstybė narė nėra šio Akto šalis. Asamblėja nėra įgaliojimų neturintis organas. Pagal Ženevos aktą ji turi konkrečių įgaliojimų, kurie gali turėti įtakos šalių ir ūkio subjektų teisėms ir pareigoms. Nors balsuojant priimamas sprendimas numatytas tik kaip alternatyva, jo galimybė nėra atmestina. Šiomis aplinkybėmis įgaliojimų suteikimas, kaip tai suprantama pagal SESV 2 straipsnio 1 dalį, kuriuo užtikrinama, kad Sąjunga Asamblėjoje turėtų teisę balsuoti, negali būti laikomas nepateisinamu [46].

104. Antra, tas pats pasakytina ir apie Tarybos argumentą dėl būtinybės užtikrinti pagal Lisabonos susitarimą įregistruotų kilmės vietos nuorodų apsaugos tęstinumą. Nors panašu, kad Ženevos akto 31 straipsnyje šios apsaugos tęstinumas užtikrinamas net ir neprisijungus atitinkamoms septynioms valstybėms narėms, negalima atmesti galimybės, kad tokios apsaugos lygis gali būti žemesnis už tą, kuris užtikrinamas pagal Lisabonos sutartį įregistruotų kilmės vietos nuorodų įtraukimo į pagal Ženevos aktą sukurtą sistemą atveju.

105. Pirmiausia šiuo klausimu man atrodo, kad Ženevos akto 31 straipsnis neleidžia užtikrinti kilmės vietos nuorodų apsaugos santykiuose tarp atitinkamų septynių valstybių narių (darant prielaidą, kad jos neprisijungia prie Ženevos akto) ir valstybių, kurios yra tik Ženevos akto šalys (t. y. trečiųjų valstybių, kurios nėra Lisabonos susitarimo šalys). Jei viena iš septynių atitinkamų valstybių narių neprisijungs prie Ženevos akto, kilmės vietos nuorodos, įregistruotos toje valstybėje narėje iki Ženevos akto įsigaliojimo, neatlikus naujos registracijos nebus saugomos tose valstybėse, kurios yra Ženevos akto šalys, bet nėra Lisabonos susitarimo šalys. Tiesa, galimą naują registraciją galėtų atlikti Sąjunga, tačiau nė viena Ženevos akto nuostata neleidžia tvirtai teigti, kad naujai įregistruotos kilmės vietos nuorodos pirmenybė būtų nustatoma remiantis registracija, kurią pagal Lisabonos susitarimą atliko atitinkama valstybė narė.

106. Paskui atitinkamos septynios valstybės narės netektų galimybės įtraukti savo pagal Lisabonos susitarimą jau įregistruotų kilmės vietos nuorodų į pagal Ženevos aktą sukurtą apsaugos sistemą. Tokiomis aplinkybėmis, net ir nesant rizikos „prarasti“ įgytas teises, kyla pavojus, kad atitinkami subjektai gali netekti tam tikros naudos, gaunamos iš dalyvavimo sistemoje, kuri, pasak jos autorių, sukurta siekiant padaryti ją patrauklesnę už ankstesnę sistemą ir kuria, atrodo, siekiama tą sistemą pakeisti.

[46] Komisija teigia, kad toks leidimas nebuvo suteiktas sudarius Marakešo sutartį dėl geresnių sąlygų susipažinti su paskelbtais kūriniais sudarymo akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims (ją 2013 m. birželio 27 d. priėmė PINO), kurioje yra tokių pačių nuostatų dėl TVO balsavimo teisių (žr. šios sutarties 13 straipsnio 3 dalį). Manau, šis argumentas yra netinkamas. Iš tiesų, jei nesiimama veiksmų tam tikroms su vieno susitarimo įgyvendinimu susijusioms problemoms spręsti, tai nereiškia, kad nereikia imtis veiksmų sprendžiant tą pačią problemą pagal kitą susitarimą.

107. Žinoma, toks Ženevos akto nuostatų aiškinimas, kad prisijungus Sąjungai ji pakeičia valstybes nares, kurios yra Lisabonos susitarimo šalys, leistų išvengti aptariamų problemų. Tačiau toks padarinys Ženevos akte nėra aiškiai numatytas. Sąjunga, kaip susitariančioji šalis, negali primesti tokio aiškinimo kitoms susitariančiosioms šalims ar PINO sekretoriatui. Toks netikrumas dėl teisinių padarinių reikalauja atsargaus požiūrio. Reikia imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad nekils pavojaus pagal Lisabonos susitarimą jau atlikusių registraciją subjektų teisinei padėčiai.

108. Manau, kad ginčijamas leidimas yra priemonė, leidžianti pašalinti riziką, susijusią su Sąjungos teise balsuoti Asamblėjoje ir pagal Lisabonos susitarimą įregistruotų kilmės vietos nuorodų apsaugos tęstinumu. Iš tiesų šis leidimas, net jei pats tokios rizikos nepašalina, suteikia valstybėms narėms galimybę padaryti tai prisijungus prie Ženevos akto.

109. Vis dėlto siekiant pašalinti šią riziką nereikia, kad atitinkamos septynios valstybės narės būtų įpareigotos prisijungti prie Ženevos akto. Pakanka pasiūlyti jiems tokią galimybę. Atsižvelgiant į tam tikrus su prisijungimu susijusius įsipareigojimus, atitinkamos valstybės narės turėtų pačios nuspręsti, ar jų prisijungimas prie Ženevos akto yra būtinas, atsižvelgiant į pagal Lisabonos susitarimą atliktų registracijų skaičių ir iš jo kylančių teisių turėtojų interesus.

110. Be abejo, tiesa, kad jei nė viena iš atitinkamų valstybių narių nebūtų pasinaudojusi galimybe, kurią suteikė ginčijamas leidimas, teisės balsuoti problema nebūtų išspręsta. Vis dėlto Taryba turėjo pagrindo manyti, kad kai kurios valstybės narės galės pasinaudoti šia galimybe, o dvi valstybės narės iš tikrųjų prisijungė prie Ženevos akto.

111. Taigi kadangi ginčijamas leidimas yra priemonė, leidžianti pašalinti riziką, susijusią su Sąjungos teise balsuoti Asamblėjoje ir pagal Lisabonos susitarimą įregistruotų kilmės vietos nuorodų apsaugos tęstinumu, reikia patikrinti, ar jis viršija tai, kas būtina minėtam tikslui pasiekti.

112. Nematau jokių kitų būdų, kaip pasiekti aptariamą tikslą. Žinoma, būtų galima mėginti įtikinti kitas susitariančiąsias šalis ir PINO sekretoriatą aiškinti Ženevos aktą taip, kad TVO Asamblėjoje turi bent vieną balsą, o Sąjunga pakeičia atitinkamas septynias valstybes nares, kiek tai susiję su kilmės vietos nuorodų, įregistruotų pagal Lisabonos susitarimą, apsauga. Vis dėlto tokio požiūrio sėkmės būtų neįmanoma prognozuoti, ji priklausytų nuo kitų susitariančiųjų šalių ir PINO sekretoriato, todėl dėl jos nebūtų tikrumo. Kita vertus, valstybių narių prisijungimas prie Ženevos akto leidžia automatiškai pašalinti atitinkamą riziką.

113. Kyla vienintelis klausimas, ar būtina leisti prie Ženevos akto prisijungti ne tik atitinkamoms septynioms valstybėms narėms, bet ir kitoms valstybėms narėms. Toks leidimas galėtų būti pateisinamas būtinybe užtikrinti kuo didesnį Sąjungos balsų skaičių Asamblėjoje.

114. Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad iš ginčijamo sprendimo konstatuojamųjų dalių nematyti, kad būtinybe užtikrinti kuo didesnį Sąjungos balsų skaičių Asamblėjoje buvo ginčijamo leidimo suteikimo priežastis[47]. Jose tik paminėta, kad reikia išspręsti Sąjungos balsavimo teisių klausimą, o valstybėms narėms palikta teisė pačioms nuspręsti, ar jos nori pasinaudoti ginčijamu leidimu. Vienos valstybės narės prisijungimo pakanka, kad būtų pašalinta rizika, jog Sąjunga Asamblėjoje neturės teisės balsuoti.

[47] Dėl tos pačios priežasties kai kurių į bylą įstojusių valstybių narių argumentas dėl būtinybės suteikti valstybėms narėms galimybę užtikrinti ne žemės ūkio geografinių nuorodų apsaugą, kuri nebuvo suderinta Sąjungos lygmeniu, yra nereikšmingas. Iš tiesų iš ginčijamo sprendimo motyvų nematyti, kad ši aplinkybė buvo viena iš ginčijamo leidimo suteikimo priežasčių. Pateiktas argumentas verčia suabejoti 2017 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismo sprendime *Komisija / Taryba (Peržiūrėtas Lisabonos susitarimas)* padaryta išvada, kad Sąjungos kompetencija Ženevos akto reglamentuojamoje srityje yra išimtinė (žr. šios išvados 14 punktą).

115. Šiomis aplinkybėmis šalys remiasi valstybių narių lygybės principu. Iš to išplaukia draudimas leisti prisijungti prie Ženevos akto tik tam tikroms valstybėms narėms. Šiuo atžvilgiu pritariu generalinės advokatės J. Kokott nuomonei, išsakytai išvadoje byloje *Komisija / Švedija (Nuotekų valymo įrenginiai)*[48]; ji nurodė, kad nors Teisingumo Teismas dar nėra išaiškinęs, kaip turi būti aiškinama valstybių narių lygybė, vis dėlto darytina prielaida, kad jurisprudencija dėl vienodo požiūrio principo taikoma ir valstybių narių naudai. Pagal šį principą reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, jei toks vertinimas negali būti objektyviai pagrįstas[49].

116. Atitinkamų septynių valstybių narių padėtis skiriasi nuo kitų valstybių narių padėties. Pastarųjų neprisijungimas prie Ženevos akto nekelia jokio pavojaus, susijusio su pagal Lisabonos susitarimą jau įregistruotų kilmės vietos nuorodų apsauga. Dėl šio pavojaus reikalaujama, kad atitinkamos septynios valstybės narės turėtų galimybę prisijungti prie Ženevos akto. Tokio valstybių narių interesais, susijusiais su teise balsuoti, grindžiamo pateisinimo nėra, nes ginčijamame sprendime aiškiai numatyta, kad Asamblėjoje balsuoja ne valstybės narės, o Sąjunga. Todėl dėl skirtingo požiūrio į atitinkamas septynias valstybes nares ir kitas valstybes nares, grindžiamo ginčijamo leidimo taikymo srities apribojimu tik atitinkamomis septyniomis valstybėmis narėmis, nepažeidžiamas lygybės principas.

117. Be to, kaip jau minėjau šios išvados 43 punkte, atskiru sprendimu ateityje valstybėms narėms gali būti leista prisijungti prie Ženevos akto. Taigi, pasikeitus situacijai, bus galima priimti sprendimą, kuriuo valstybėms narėms suteikiamas leidimas prisijungti, visų pirma siekiant sustiprinti Sąjungos poziciją Asamblėjoje, jei to reikės.

118. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad šiuo metu leidimas visoms valstybėms narėms prisijungti prie Ženevos akto viršija tai, kas būtina siekiant pašalinti riziką, kylančią dėl valstybių narių neprisijungimo prie šio akto.

119. Komisija teigia, kad ginčijamas leidimas yra besąlygiškas ir nuolatinis. Vis dėlto pagal tam tikras ginčijamo sprendimo 4 straipsnio nuostatas prie Ženevos akto prisijungusioms valstybėms narėms nustatomi dideli apribojimai. Pirma, Specialiojoje sąjungoje Sąjungai ir valstybėms narėms atstovauja Komisija. Antra, Sąjunga yra atsakinga už tai, kad būtų užtikrintas Sąjungos ir valstybių narių, kurios prisijungia prie Ženevos akto, naudojimasis teisėmis ir įsipareigojimų vykdymas. Trečia, būtent Komisija Sąjungos ir atitinkamų valstybių narių vardu pateikia visus būtinus pranešimus pagal Ženevos aktą. Galiausiai, ketvirta, Asamblėjoje balsuoja būtent Sąjunga, o valstybės narės savo balsavimo teise nesinaudoja. Mano nuomone, šios nuostatos leidžia sumažinti galimų Sąjungos ir valstybių narių nesutarimų Asamblėjoje ir įgyvendinant Ženevos aktą riziką. Taigi šiuo atveju valstybėms narėms suteikiamas įgaliojimas yra riboto pobūdžio ir dėl jo Sąjungos ir valstybių narių kompetencijos pasidalijimas nekeičiamas visam laikui.

120. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad dėl ginčijamo sprendimo SESV 2 straipsnio 1 dalis pažeidžiama tiek, kiek ginčijamose nuostatose numatyta, kad ne tik atitinkamoms septynioms valstybėms narėms, bet ir visoms valstybėms narėms leidžiama prisijungti prie Ženevos akto.

[48] C-22/20, EU:C:2021:250.

[49] Generalinės advokatės J. Kokott išvada byloje *Komisija / Švedija (Nuotekų valymo įrenginiai)* (C-22/20, EU:C:2021:250, 35 punktas).

2) Dėl motyvavimo

121. Komisija tvirtina, kad du ginčijamo sprendimo 8 konstatuojamosios dalies sakiniai tarpusavyje prieštarauja. Šis prieštaravimas yra tik tuo atveju, jei nurodyta konstatuojamoji dalis aiškinama subjektyviai, atsižvelgiant į Komisijos požiūrį į teisės balsuoti problemą. Priešingai nei Komisija, manau, kad šios konstatuojamosios dalies pirmasis sakinys turėtų būti suprantamas ne kaip „suteikiantis galimybę“ Asamblėjai išspręsti Sąjungos teisės balsuoti klausimą, o kaip problemos, kurios sprendimas siūlomas šios konstatuojamosios dalies antrajame sakinyje, įvardijimas.

122. Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad akto motyvai turi atitikti atitinkamo akto pobūdį ir jo priėmimo aplinkybes. Šiuo atžvilgiu nurodant motyvus nereikalaujama tiksliai nurodyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes tai, ar akto motyvai yra pakankami, turi būti vertinama atsižvelgiant ne tik į jo tekstą, bet ir į priėmimo aplinkybes bei į visas nagrinėjamąją sritį reglamentuojančias teisės normas, ypač į interesą gauti paaiškinimų, kurį asmenys, kuriems šis aktas skirtas, gali turėti [50].

123. Taip pat neginčijama, kad SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje numatyta pareiga motyvuoti yra esminis procedūrinis reikalavimas, kurį reikia skirti nuo motyvų pagrįstumo klausimo, susijusio su ginčijamo akto teisėtumu iš esmės [51].

124. Šiuo atžvilgiu iš ginčijamo sprendimo 8 konstatuojamosios dalies galima nustatyti ginčijamo leidimo ir Sąjungos teisės balsuoti Asamblėjoje problemos ryšį. Tada Komisijos pateiktais argumentais iš tikrųjų siekiama ne motyvuoti ginčijamą sprendimą, o pagrįsti sprendimą, pasirinktą teisės balsuoti problemai išspręsti; jį aš jau nagrinėjau analizuodamas SESV 2 straipsnio 1 dalį.

125. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad reikia atmesti argumentą dėl motyvavimo stokos.

3) Tarpinė išvada

126. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad reikia pritarti antrajam pagrindui ir panaikinti ginčijamas ginčijamo sprendimo nuostatas.

VI. Ginčijamo sprendimo padarinių palikimas galioti laiko atžvilgiu

127. Jei Teisingumo Teismas nuspręs panaikinti ginčijamą sprendimą, jis turės nuspręsti, ar palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius, kol Taryba priims naują sprendimą.

128. Prancūzijos Respublika ir Vengrija, remdamosi ginčijamo sprendimo 3 straipsniu, jau pasirašė ir ratifikavo Ženevos aktą. Negalima atmesti galimybės, kad po Teisingumo Teismo sprendimo Komisija pateiks Tarybai pasiūlymą dėl sprendimo, leidžiančio valstybėms narėms

[50] 2021 m. liepos 15 d. Sprendimas *Komisija / Landesbank Baden-Württemberg ir BPV* (C-584/20 P ir C-621/20 P, EU:C:2021:601, 104 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[51] 2019 m. balandžio 30 d. Sprendimas *Italija / Taryba (Vidužemio jūros durklažuvių žvejybos kvota)* (C-611/17, EU:C:2019:332, 48 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

prisijungti prie Ženevos akto, kaip nurodyta Teisingumo Teismo sprendime[52]. Kol taip nėra, manau, reikia palikti galioti ginčijamo sprendimo 3 ir 4 straipsnių padarinius tiek, kiek jie yra veiksmų, kurie būsimame sprendime, panašu, gali būti laikomi teisėtais, teisinis pagrindas.

129. Dėl šių priežasčių ir atsižvelgdamas į skirtingą atitinkamų septynių valstybių narių padėtį siūlau Teisingumo Teismui palikti galioti ginčijamo sprendimo 3 ir 4 straipsnių padarinius tiek, kiek jie susiję su galimu atitinkamų septynių valstybių narių prisijungimu prie Ženevos akto iki Teisingumo Teismo sprendimo priėmimo dienos, kol neviršijant protingo šešių mėnesių laikotarpio, skaičiuojamo nuo Teisingumo Teismo paskelbimo dienos, įsigalios Tarybos sprendimas.

VII. Dėl bylinėjimosi išlaidų

130. Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi siūlau patenkinti ieškinį, o Komisija reikalavo priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas, manau, kad reikia priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

131. Pagal šio reglamento 140 straipsnio 1 dalį Belgijos Karalystė, Čekijos Respublika, Graikijos Respublika, Prancūzijos Respublika, Kroatijos Respublika, Italijos Respublika, Vengrija, Nyderlandų Karalystė, Austrijos Respublika ir Portugalijos Respublika, kaip į bylą įstojusios šalys, padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

VIII. Išvada

132. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui:

– panaikinti 2019 m. spalio 7 d. Tarybos sprendimo (ES) 2019/1754 dėl Europos Sąjungos prisijungimo prie Lisabonos susitarimo dėl kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų Ženevos akto 3 straipsnį,

– panaikinti Sprendimo (ES) 2019/1754 4 straipsnį tiek, kiek jame yra nuorodų į valstybes nares,

– palikti galioti panaikintų Sprendimo 2019/1754 dalių padarinius tiek, kiek tai susiję su Prancūzijos Respublikos ir Vengrijos atliktais tame sprendime nurodyto Ženevos akto ratifikavimais, taip pat su galimais Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos, Italijos Respublikos, Portugalijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos šio akto ratifikavimais ar prisijungimais prie jo iki Teisingumo Teismo sprendimo priėmimo dienos, kol neviršijant protingo šešių mėnesių laikotarpio, skaičiuojamo nuo Teisingumo Teismo paskelbimo dienos, įsigalios Europos Sąjungos Tarybos sprendimas,

– priteisti iš Tarybos padengti savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas,

– nurodyti Belgijos Karalystei, Čekijos Respublikai, Graikijos Respublikai, Prancūzijos Respublikai, Kroatijos Respublikai, Italijos Respublikai, Vengrijai, Nyderlandų Karalystei, Austrijos Respublikai ir Portugalijos Respublikai padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

[52] Toks pasiūlymas būtų būtinas, jei Teisingumo Teismas pritartų pirmajam pagrindui.